

1865-12-23

AFSENDER

Janus la Cour

MODTAGER

P.C. Skovgaard

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Generel kommentar:

Læsevejledning

Foto 1 viser side 1
Foto 2 viser side 2 og 3
Foto 3 viser side 4
Foto 4 viser side 8 og 5
Foto 5 viser side 6 og 7

Afsendersted:
Rom

Omtalte personer:
Pave Pius 9.
Carl Bloch
Otto Evens
Susette Holten
Claude Lorrain
Wilhelm Marstrand
Nicolas Poussin
Georgia Skovgaard
Joakim Skovgaard
Niels Skovgaard

Omtalte steder:
Albano
Castel Gandolfo
Nemi
Monto Caco
Rom
Genzano
Frascati

Arkivplacering:
Mappe 11 nr. 13 a-b

DOKUMENTINDHOLD

Janus la Cour skriver, at han tilbringer en del tid i Vatikanet og i Det Sixtinske Kapel. Han udtrykker sin mening om flere kunstnere deriblandt den franske kunstner Claude Lorrain og Flamske maler Orizzonte. Derudover fortæller han om, at han har malet et vinterbillede i anledningen af julen, og hvilke udflugter han har været på. Han skriver også lidt om politiske rygter om paven og Victor Emmanuel. .

TRANSSKRIFTION

Rom, lille Juleaften 1865.

Gode hr. Skovgaard!¹

Tusind Tak for deres kjærkomne Brev, det glæder mig meget deraf at see at Alt er vel i Rosenvænget, thi omendskjøndt jeg ofte foretager nogle tankespadseretoure rundt omkring i Hjemmet, ringer paa hos dem, bliver lukket ind og faaer mig en lille Samtale med dem og deres Kone², leger og kjoler med Børnene,³ saa mangler dog en saadan Tour, trods sine mange fordele, altfor meget den Virkelighedens Haandgribelighed, som vi Mennesker nu eengang trænge saa stærkt til, til rigtig at kunne fornøje; Heldigviis er da Virkeligheden ogsaa saare skjøn her i det vidunderlige Rom, Skjøndt jeg jo nok engang imellem føler nogle smaa Benovvelser i venstre Side især nu i Anledning af Julen. Hver Mandag er jeg gjerne i Vatikanet, og jo oftere jeg kommer der, jo mere Glæde har jeg derved, jeg begynder jo da ogsaa bedre

●2●

at kunne finde mig tilrette i disse umaadelige Sale, trættes jeg ved [?Antikkens] saa kan man rigtig nok let blive forfrisket ved den dejlige Udsigt over imod Bjergene, som nu ligger med Snee paa Toppen, og derfor næsten saa hjemlige ud, denne Saa spørger ellers stærkt i mit Hoved, men det maa den egentlig ikke, da jeg har nok at bestille med hvad jeg har paabegyndt. I Stanzerne og i det sixtinske Kapel er jeg imidlertid lettest at træffe, her faaer man da ogsaa et udmærket begreb om Rafaels⁴ [?ynde] og [?fred], og Michel Angelos⁵ vældige Storhed. At nævne Enkeltheder i den Mængde af dejlige Ting hernede er imidlertid vanskeligt især da jeg troer at jeg i mit sidste Brev begyndte derpaa, og derfor let kunde komme til at gjentage det, men Noget om Claude⁶ maa jeg dog fortælle, thi han bør være i hvert Brev, det er jo da ogsaa igjennem ham at den mere direkte Paavirkning skeer. I Akademiets, St. Lucas, Malerisamling

●3●

er der et større Billede en [?Søhavn] af Claude,⁶ der er en saadan Glands,

Lys og Liv deri, omendskjøndt det for lidt meget, ja det for jeg megen Glæde af, det har Alt det, som Ord ikke kunne sige, som næppe Pensel og farver kan gjøre, som næsten maa hexer frem, og da jeg første Gang saa det, slugte det de fleste andre Billeder, trods sine Underligheder, saaledes at Solen staaer saa lavt, at det næsten er Solopgang, medens dagens Glands er over hele Billedet. Claude⁶ kun ser da ogsaa Alle de Andre Landskabsmalere hernede, da de store Hollændere kun ere sparsomt og daarligt repræsenterede, især er der Een, som hedder Orrizzonte⁷, hvis Billeder var allevegne, og som stadig overgaar mig ved sin Kjedsommelighed, og selv Poussin⁸, men jeg tør ikke rigtig sige det, begynder at kjede mig, vel er der meget stort og skjønt i hans Composition, men den er dog lidt eensformig, og hvor det gjælder at give en Stemning og en Lysvirkning ja saa er det dog vel nok lidt svagt; Poussin⁸ morede mig mere i Begyndelsen, medens

●4●

det Omvendte er Tilfældet med Claude.⁶ Det er især denne Finhed og Farveglands, uden at være koloreret, tilligemed en saa blød og [?] Pensel, som tiltaler saa meget hos Claude, og som jeg kunde have besynderlig godt af at lægge mig paa Sinde, det gjør jeg da egentlig ogsaa, jeg maler og gaaer og anstiller Sammenligninger mellem ham, Naturen og mig selv, rigtignok bliver jeg grumme ynkelig ved disse betragtninger, men saalænge jeg dog kan mærke at jeg arbejder, og kan mærke at Vingerne voxe lidt, saa gaaer det an, men sommetider løber det rigtignok rundt for mig, og saa muler jeg lidt; da dette vel nu ikke er min Rejses Maal, saa gaaer det over hernede som hjemme. De spørger hvad jeg synes om det dejlige Land, ja her er rigtignok skjønt; det har nok været et usædvanligt skyrigt Efteraar, jeg var forleden i Frascati, Campagnen laa i mørk men alligevel klar Skygge, medens bjergene straaledede i det dejligste, kraftigste Lys.

●5●

[Mappe 11 nr. 13B]

Det var vidunderligt dejligt, jeg fik lyst til at male det, med en Gruppe Pinier i Forgrunden, men man faaer saa mange Lyster, imidlertid jeg tegnede i nogle dage dertil, og tænkte kun paa Pinier. En Aften saa jeg da et Motiv med Kampen mellem Maanen og Aftendæmningen, det var saa smukt, og det tænker jeg ogsaa paa, især da det vel var et Motiv til at gjennemføre mit Motto, Lys og Fauna uden Coulør, det er saadan bleven min Kjæphest i denne Tid, nu skal jeg dog ikke skrive mere derom dennegang, især da de rimeligviis, naar jeg faaer Noget sendt Hjem, ikke kan see deraf at jeg har tænkt paa saadant. Vi, 4 danske deriblandt Sonne,

⁹ vare ogsaa en lille Tour ud i Albanerne, om af Genzano, Nemi til Monte cavo og til Albano, dagen efter den smukke Vej omad Castel Gandolfo til Frascati det var en smuk Tour, omendskjøndt det var

●6●

diset og graat i Vejret, Circes berømte Ø saa vi dog. Fra Sonne⁹ skal jeg hilse mange Gange, ligeledes fra Evens¹⁰, den første har fat i to smukke Billeder, den sidste har gyseligt travlt, saa han har kun Tid til, Søndag [?] slog at følge med i Campagnen, hvor vi da spiste til Middag i een eller anden [?Kucifa], og have det ret livligt. Bloch¹¹ har i to Maaneder været i Florentz, men kommer vist snart her til igjen. Det glæder mig tillige at høre, at de nu er ret vel tilfreds med Zachos¹² og Jaiis´ s Arbejde fra i Sommer. og jeg haaber og er overbevist om at de ville have megen Nytte af at boe hos dem, derimod kan jeg ikke rigtig gaa ind paa, at et muligvis kunde have nogen skadlig Indflydelse paa Nogen, tværtimod jo mere jeg seer her af fremmed Kuns, og paa samme Tid tænker paa Kunsten hjemme, jo mere

●7●

synes jeg vi g trænger til Sammenhold og tillige hvor meget vi have den at takke for. Her er i denne Tid udstillet et stort Maleri af en ung fransk maler, Duran, det er nok dygtigt gjort, han regnes nok ogsaa til Een af de mest begavede yngre Franskmænd, men det seer næsten ud som om den eneste Grund til at male stort, er at kunne anvende Paletskrab i Forgrunden, ja selv Luften er ikke fri for selve Tupper af tør Farve. Her tales en heel deel om Røvere, Nogle siger, det er Paven¹³, som [?lejer] Folk til at være Røvere, for at tvinge Franskmændene til at blive, Andre at det er Garibaldister, derfor Røvere, for at tvinge Victor Emanuel¹⁴ til at lade sine tropper rykke ind, hvem der egentlig har det ved jeg ikke, men for de Rejsende som føres til Bjergene, og hugges fingrene af, kan det egentlig ogsaa være ligegyldigt. Hvad de mistænkelige Breve angaar, da vilde jeg gjerne bede dem om at aabne dem, da jeg tænker det er de forbandede Tydskere, som kom med [?], o.s.v, skulde der være

●8●

Noget af Interesse, hvilket jeg imidlertid ikke kan tro, Rykkere har jeg idetmindste Ingen af, saa vilde de maaskee engang ved Lejlighed skrive lidt derom. Nu er Papiret snart fuldt, jeg faer kun lidt Plads til at skrive om det dejlige Veir, om de kolde Stuer og tynde Kakkelovne, om Forberedelserne til Juleaftensgildet, hvortil jeg har malet et Par Dage et Vinterbillede fra hjemmet, og om hvad der ellers løber rundt i mit Hoved, thi jeg er ikke fri for at synes at jeg den ene dag er en stor Klodrian, og den næste dag slet ikke saa tosset, men naar jeg skal skrive herom kan jeg

ikke godt fatte mig i Korthed, det har de nu vel nu nok mærket, nej jeg kan kun sende de hjerteligste hilsener til dem og deres Kone,² to drenge og een Pige,³ som nok baade er baade en Tullebasse, en Solstraale og en Selsabsdame, Prof: Marstrand,¹⁵ Rump¹⁶, Aagaard, Zacho,¹² O.S.V. og Hilsenerne gjælder især denne gang, et glædeligt Nytaar til dem og Familie og Enhver i det kjære Hjem.

Med Højagtelse deres hengivne

Janus la Cour.¹⁷

[Min billedhugger Meddelsen sendte jeg et Par Ord, som jeg tænker de har modtaget]

¹ Malerinnen P.C. Skovgaard (1817-1875).

² P.C. Skovgaards hustru Georgia Skovgaard (1828-1868) født Schouw.

³ Georgia og P.C. Skovgaards børn: Joakim (1856-1933) og Niels Skovgaard (1858-1938) samt Cathrine - senere brugte hun navnet Susette og giftede sig til Holten.

⁴ Den italienske maler Rafael Santi (1483-1520). I Vatikanet har han eksempelvis malet "Skolen i Athen" og Pernasset i Segnatura.

⁵ Den italienske kunstner Michelangelo Buonarroti (1475-1564). Han malede loftet og alteret i Det Sixtinske Kapel.

⁶ Den franske maler Claude Lorrain (ca. 1600-1682).

⁷ Den flamske maler Jan Frans van Bloemen (1662-1749). Han er også kendt under tilnavnet Orizzonte.

⁸ Den franske maler Nicolas Pousin (1594-1665).

⁹ Maler Jørgen Valentin Sonne (1801-1890).

¹⁰ Billedhugger Otto Frederik Theobald Evens (1826-1895).

¹¹ Maler Carl Heinrich Bloch (1834-1890).

¹² Maler Christian Zacho (1843-1919).

¹³ Pave Pius 9. (1772-1878).

¹⁴ Victor Emanuel 2. af Italien (1820-1878). Han regerede over Piemonte, Savoyen og Sardinien fra 1849 til 1861, og samlede Italien i 1861, hvor han blev konge af et samlet Italien.

¹⁵ Maler og professor Wilhelm Marstrand (1810-1873).

¹⁶ Maler Godtfred Rump (1816-1880).

¹⁷ Malerinnen Janus la Cour (1837-1909).

Louv, lille Juleaften 1865.

Godt for Skovgaard

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe II Nr. 13A

Løstind tak for Deres høflige
Brev. Det glæder mig meget meget at høre
at Alt er vel i Løstind og i alle andre
stjænder. Iis aften foretoges nogle Løstind
foretagene om aften omkring i Løstind, ringes og
for dem, bliver luttet med og faar mig
en lille Dantale med dem og Deres Kone,
Lige og kjoler med Løstind, saa mang.
Der dog en faadan Løstind, trods sine mange
faadels, altsomest der Diakaligfuden faad.
gaibeligst, som vi Mændene nu ringes
Løstind saa storket til, til rigtig at kunne
faadels; faldigst er da Diakaligfuden og
faadels skjøn for i det vidunderlige Løstind, stjænder
jys jo nok ringes i mellem selve nogle fine
Løstind i Løstind Dind iser nu i Løstind
af Jule. Løstind Mandag er jo gjen. Dind.
Kone, og jo aften jo Kone med dem, jo mere glo.
De for jo Dind, jo begynder jo da ogsaa beder

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

et Kønne find mig tilbedt i disse smaalige
Dale; trosthe jo ^{med} Antikrom saa kan
man rigtig nok let blive forfærket med
den dylige Udfigt over imod Lyngum,
som nu ligger med Duen og Løgen, og
derfor vistne for spændige ind, Duen der
spæger allers størst i mit Hånd, men det
maa den egentlig ikke, da jo for nok at
bestille med find jo for yndigt. I
Thengene og det frøstrikte Kageel er jo
imidlertid blot et tropp, for naar man
da offer et udmærket Lyngum og Raphaels Gu.
de og Jod, og Michel Angelos voldsige Dues
ind. At manne Guldskede i den Menighed af
dylige Eng fremt er imidlertid uanstaltigt
ifor da jo naar at jo i mit sidste Læs
lyngum Dues, og derfor let kan kænd kom
me til et egentlige ind, men Naagt om
Claude man jo dog fortælle, og for los vore
i først Læs, det er jo da offer igennem som
at den mere direkte Forvirkning sker.
I Akademiet, St. Lucas, i Maler Sælsing

er det et flint Lilled, en Refæse af Claude,
der er en godde Claude, Lige og Lige Dues, omend
kjænt det for lidt meget, ja det for jo meget
blod af, det for alle det som det ikke
kæmme sig, som noget fæmpel og Læs
kan gjer, som vistne man fæse som, og
da jo første Gang for det, fæmpel det de fle
de andre Lilled, som vistne fæse Uudholdigede,
fælsede et Dues fæse fælsede, et Mælsede
er Dues fæse, madus fæse Claude er om
for Lilled. Claude kan for de offer alle
de andre Lilled, som vistne fæse, da de fæse
fælsede kan en fælsede, fælsede fæse,
fælsede, ifor er det fæse fæse fælsede
fælsede, fælsede fælsede er allersede, og fæse
fælsede fæse ind fæse fælsede fælsede,
og fæse fælsede fæse fæse fælsede fæse
det, fælsede et fælsede fæse, ind er det meget
fælsede er fælsede i fæse fælsede fæse fæse
den er dog lidt fælsede fæse, og fæse det fælsede
fælsede er om fælsede fæse fælsede fæse
for fæse er det dog vel nok lidt fælsede; fæse.
for fælsede fæse fæse; fælsede fæse, ind fæse

Et Brevskifte med Claude. Det
er ifor dem Liefed og Tønglands, inden at
norr Kolosent, tilligemed en fæe blød og fæet
Lunde fæet, som tilligemed fæe meget for
Claude, og som jo kunde fæe bejndelig
gode af at legge mig fæe Tiend, det gjør jo
da egentlig ofte, jo maler og gæer og
anfæller Omsætteligheder mellem fæe
Naturer og mig fæe, vigtig nok bliv jo
gennem gæetlig og Lief Betragtninger,
men fæelone jo dog kan merke at jo
arbejde og kan ~~mark~~ at Dingene ogs
lidt, fæe gæer det an, men fæermed
løber det vigtig nok vændt for mig, og
fæe merke jo lidt; Det Lief vil mit
ikke er min Lief Maal, fæe gæer det
over fæerde som fæerme. De fæerger
fæer jo fæer om det Lief Land, ja fæer
er vigtig nok fæer; Det fæer nok merke
at ufæerantigt fæerigt fæer, jo var
førelde i fæerati, Campagnen Læe i mit
men alligemed klar Okjæge, mæerde Læe
er fæerled; Det Lief, Kraftigste Læe,

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Næst af Fælleset, hvilket jeg imidlertid
ikke kan tro, Lykkede for jeg i det mindste
Tungen af, jeg vilde de maaske angaa og
Ligegyldighed i det Døds. Nu er jeg
færdig, jeg faar kun lidt Glæde til
at skrive om det Dybe Døds, om de
bede Døds og hvide Kalkeløse, om de
brudte om de Guleaffenset, fortil
jeg for med at for Dage at skrive til
for hvidt, og om hvad de alle Leds
være mit navn, og jeg er ikke fri for
at sige at jeg den ene Dag er om
Albanien, og den næste Dag skal ikke
for mig, men jeg skal skrive forom
kan jeg ikke godt fatte mig i Kædet, det
for de nu vil nok mærke, og jeg kan
kun finde de fjendtlige fælper til den
og det Kone, de Døds og om jeg, som
nok laad i det en Billabast, om det
forale og en Dødskabdom, Prof. Marston
Rung, Bagard, Fæde, og i det
jød i det Døds Gang, et glædeligt Nytt,
det den og Familie og Casper. Det hvar
juni.

Det var i det mindste Dybt, jeg fik Lyst til
at male det, med en Grøge Fines i
Tangvunden, men man faar for mange
Lyster imidlertid i Angend. nogle Dage
Døds, og tænkte kun gaa Færd. For
Aften faa jeg da at Motio med Kæmpen
mellen Traaen og Aftendomsingen, det
var for smukt, og det tænkte jeg ogsaa gaa,
i det da det var at Motio til at gaa
væmpe mit Matte, Lys og Færd i den
Coular, det er fæde blev en min Kog,
jagt i den Tid, nu skal jeg dog ikke
skrive mere Døds Dødsang, i det da
de imidlertid, naar jeg faar Nagel find
juni, ikke kan for Døds at jeg for
være færdig. De 4 Døds Døds Døds
være ogsaa en lille Leds ind: Albanien,
om af Gøgers, Nemi til Monte Carlo o
til Albanien, Dagen efter den færdige Døds
om det Castel Guardalfo til Trarcati. Det
være en færdig Leds, om det ind det

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 11 Nr. 10

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Digt og god i Digt, Ceres bibrædt
P. saa vi dog. Fra Taune skal jo følge
uranga Gang, ligelids fra Evers, den
Ligste for sel i de frunkte Lillende, den
Vidste for giffeligt trost, saa far far
kun tid til, Dandagstimen Ddag at
følge med i Campagnen, far vi i Sa
Tjæft til Midde, i an eller anden
Kirke, og far det at lindigt. Bled
far i de Messende vort i Florentz,
men kommer vist først for til i gjen.
Det glæde mig tillige at far, at de an at
vil tilføde mid Sachse, og Lavis de.
Læde fra i Tannus. og jo far de
vi anvendist om et de ville far nogen
Nytte af et bar for den, der med kan
jo ikke i gte, ge an ind ge, et de min
Lignis kund far nogen skærlig Sædly.
Sæt ge Næge, trachind jo om jo
far jo af formind Kunst, og ge Tannus
Lid hente ge Kunst far om jo om

fyre jo vi i træge til Tannus, og
villige far sagt vi far den at hette
for. far vi i den tid udfilled at
Hort Kuelin af en ring faust Maler,
Duran, det er nok Digtigt gjet, far
vigne nok og far til far. et de omind
bragade jagen Tannus, om det far
uften ind far om den omind Gjenne til
at male af hant, at et Kæmpe anvend
Talefkræb i Tannus, ja far Luffen
er ikke for far farer Gænge af far far
na. far farer i far det om Læge, og
la far, det er Tannus, far ligner det til et vort
farer far at bringe Tannus omind til et farer de
far, at de er Gæmde far, den farer. far et far
jo det far Emanuel til et farer far Gænge og far ind
farer de gæmde, far det vort, ikke, omind far
farer far far farer til Tannus, og far far
Tannus af, kan det gæmde, farer vort Lignis
far de mistankelige farer omind. Ja ind
far gjen bar den om et barer den, ja
far barer det er de farer det farer, far kom
far med Lægefarer, af-10, farer de 1000.